

Către: Octavian ARMAȘU

Guvernator

Banca Națională a Moldovei

Către: Chiril GABURICI

Ministru al Economiei și Infrastructurii

Copie: Victoria IFTODI

Ministru al Justiției

Ref.: Proiectele de acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei privind reglementarea valorilor maxime ale comisioanelor aplicate pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător

Nr. 27 din 28 mai 2019

Stimate domnule Guvernator,

Prin prezenta, A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) dorește să se expună asupra:

- (1) proiectului Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Regulamentului cu privire la cardurile de plată, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.157 din 1 august 2013”;
- (2) proiectului Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei, privind valorile maxime ale comisioanelor aplicate pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător, ale comisioanelor aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare și ale tarifelor pentru plățile procesate în sistemul automatizat de plăți interbancare; în continuare („Proiecte”).

Respectiva notă de poziție a fost elaborată în baza informațiilor și datelor disponibile în cadrul compartimentului „Lista proiectelor de decizie propuse pentru consultare publică”, pagina web a Băncii Naționale a Moldovei (www.bnm.md). Totodată menționăm că la solicitarea AmCham Moldova prin scrisoarea nr. 24 din 7 mai 2019 privind „transmiterea și/sau publicarea datelor care au stat la baza calculării și stabilirii mărimii comisioanelor, precum și analiza impactului, în formă cuantificată, a noilor reglementări asupra activității comercianților și prestatorilor de servicii de plată” a fost refuzată divulgarea acestora, invocându-se secretul comercial. În acest sens, atenționăm cititorul asupra art. 30 alin. (1) lit. e) Legea 100/2017 coroborat cu prevederile art. 10 alin. (1) Legea 239/2008, asupra obligativității autorității publice de plasa și a pune la dispoziția părților interesate a materialelor aferente proiectelor respective, inclusiv argumentarea economico-financiară.

Ca urmare a analizei indicatorilor activității în cadrul sistemului de plăți cu cardurile de plată din Republica Moldova pentru trim. I 2019, se constată o evoluție pozitivă a tuturor indicatorilor de dezvoltare a pieței. Așadar, numărul de operațiuni cu carduri de plată a crescut cu 21.75% față de aceeași perioadă a anului 2018, dintre care numărul de plăți a crescut cu 33.75% iar valoarea operațiunilor fără numerar cu 33.4%

față de 15% a operațiunilor de retragere de numerar, creșterea datorându-se beneficiilor adiționale oferite deținătorilor, implementarea tehnologiilor noi (carduri „contactless”) ce au facilitat efectuarea plăților fără numerar mai comod, mai repede și mai sigur.

În cadrul Notei Informative la Proiecte se remarcă că „efectele urmărite constau în micșorarea părților componente ale comisionului de servicii perceput comercianților, inclusiv a comisionului interbancar, ceea ce va alinia media comisioanelor plătite de comercianți, la utilizarea cardurilor de plată, la media regională”.

În lipsa unei analize ex-ante asupra propunerii de plafonare a comisioanelor pentru servicii percepute comercianților autorul nu supune analizei factorii ce determina valoarea comisioanelor, precum (i) economia de scară, (ii) rata utilizării cardurilor de plată în calitate de instrument de plată raportat la rata utilizării cardurilor în vederea extragerii mijloacelor bănești, (iii) ritmul de creștere al pieței plăților achitate cu cardul, etc. De asemenea, autorul nu furnizează careva date în ce privește efectul acestor diminuări asupra utilizării cardului ca instrument de plată: sporirea utilizării POS terminalelor de către comercianți, stagnarea băncilor în dezvoltarea tehnologiilor și inovațiilor pe partea de acceptare a cardurilor de plată, introducerea comisioanelor achitate de deținătorii de carduri, revizuirea politicilor de promovare a plăților cu cardul, reducerea prețurilor. Considerăm oportună menționarea concluziilor din cadrul studiului post-ante „Analysis of the effects of the reduction of interchange fees in **Poland**”¹. Conform acestuia, reglementarea privind reducerea comisioanelor interbancare și-a atins efectul planificat de acceptare a cardurilor de plată într-un număr tot mai mare de puncte de vânzare cu amănuntul și de servicii. Cu toate acestea, este imposibil să se determine care a fost impactul reducerii taxei interbancare și ce alți factori și tendința în continuă creștere. Reducerea preconizată a comisioanelor interbancare a diminuat semnificativ veniturile băncilor rezultate din perceperea comisioanelor interbancare, acestea fiind transferate la comercianți și furnizori, și nu - așa cum se presupune anterior - în beneficiul consumatorilor prin diminuarea prețurilor pe raft (cu excepția unei rețele comerciale care a reflectat reducerea comisioanelor interbancare în prețurile pe raft). Pierderea veniturilor băncilor a avut un impact negativ asupra comisioanelor achitate de deținătorii de carduri către bănci și le-a mobilizat puternic pentru a căuta oportunități economice asociate cu cardurile de plată și întreținerea acestora. Pe de altă parte, băncile au luat măsuri pentru a convinge clienții să efectueze tot mai multe tranzacții cu carduri, care pot afecta în mod direct dezvoltarea tranzacțiilor fără numerar în Polonia.

În **Spania**, reglementarea comisioanelor interbancare a rezultat în migrarea poverii de cost de la comercianți către deținătorii de carduri, în proporție de ~100%².

În cazul **Austriei**, experții din cadrul Europe Economics au estimat următoarele: (i) băncile își vor diminua veniturile rezultate din comisioane interbancare în proporție de 52 mln EUR; (ii) comercianții vor resimți o reducere a costurilor aferente comisioanelor plătite de comercianți în cuantum de 47 mln EUR; (iii) consumatorii vor suporta o creștere a comisioanelor bancare de aproximativ 52 mln EUR, sau aproximativ 11 euro pentru fiecare card de credit și de debit, fără a resimți o reducere a prețurilor³.

Cu privire la obiectul de reglementare:

---

¹ <https://www.nbp.pl/systemplatniczy/interchange/obnizenie-oplaty-interchange.pdf> (PL)

² http://www.europe-economics.com/publications/economic_impact_of_if_regulation_-_austria.pdf, pg. 36

³ http://www.europe-economics.com/publications/economic_impact_of_if_regulation_-_austria.pdf, pg. 37

- i. Art. 50 alin. (6) Legea 114/2012 stipulează: *„Condițiile de determinare a valorii comisioanelor interbancare, precum și a comisioanelor suplimentare, aplicate în funcție de marca și categoria respectivelor carduri de plată pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător de către prestatorii de servicii de plată, sânt stabilite de actele normative ale Băncii Naționale.”.*

Așadar, în temeiul articolului prenotat, înțelegem că legiuitorul a hotărât că Banca Națională a Moldovei, prin actele sale normative, urmează să stabilească condițiile de determinare a valorii comisioanelor interbancare [...] aplicate de către prestatorii de servicii de plată, și nicidecum atribuții de stabilire a valorii maxime a comisioanelor astfel cum e statuat în pct. 52³ în cadrul inițiativei de modificare a Regulamentului cu privire la cardurile de plată, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013

- ii. Sub aspect comparativ, supunem analizei alin. (7), art. 50 Legea 114/2012, stipulându-se:
„(7) Comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare nu trebuie să depășească nivelul comisioanelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”. Or, în acest caz, legiuitorul a mandatat fără echivoc Banca Națională a Moldovei de a stabili, prin actele sale normative, nivelul maxim al comisioanelor aplicate pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare.

Așadar obiectul propus pentru reglementare, prin proiectul hotărârii comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei – stabilirea valorii maxime a comisionului de servicii perceput comercianților, excede obiectul de reglementare a actului normativ superior, astfel încălcându-se normele art. 3 alin.

(4) Legea privind actele normative, stipulându-se:

- „(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:*
a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;
b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.”.

Art. 12 alin. (1) lit. b) Legea concurenței 183/2012 interzic orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența prin stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sânt prevăzute de lege. Așadar, în cadrul notei informative, autorul nu a relevat impactul de reglementare a valorii maxime a comisioanelor de servicii perceput comercianților, anumite scenarii de restructurare sau restrângere a pieței prestatorilor de servicii de plată datorate prelungirii termenilor de recuperare a investițiilor în echipament și tehnologiile informaționale relevante.

Exemplificăm o serie de prestatori de servicii de plată nebankari inovativi precum Square⁴, Sumup⁵ activi în Uniunea Europeană, percepând comisioane de la comercianți ce variază între 1.9% - 3% per

⁴ <https://squareup.com/gb/en/pricing>

⁵ <https://sumup.com/credit-card-processing-fees/>

tranzacție. Or, prin intenția Băncii Naționale a Moldovei de a reglementa comisionul de servicii perceput comercianților, restricționează din punct de vedere comercial intrarea unor jucători inovativi pe piața Republicii Moldova. Așadar, reglementarea comisionului de servicii perceput comercianților va descuraja atragerea investițiilor străine și va pune în pericol existența unor actuale modele de business.

iii. În aceeași ordine de idei, autorul nu a justificat decizia de reglementare a comisioanelor de servicii perceput comercianților. Practica internațională (Uniunea Europeană, Serbia, Australia, Canada, Statele Unite ale Americii⁶) reglementează comisionul interbancar. În același context, menționăm că chiar și până la adoptarea Regulamentului UE 2015/751 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul, Spania, Franța, Austria⁷, reglementau anume comisionul interbancar. Totodată, conform unui studiu al Băncii Federale Kansas City efectuat în august 2018, în țările limitrofe Uniunii Europene precum Macedonia, Albania, Elveția, Ucraina, Turcia lipsesc reglementări în ce privește plafonarea comisioanelor interbancare⁸.

În lumina celor expuse mai sus, rugăm respectuos organizarea unei ședințe de format extins pentru a supune dezbaterii proiectele analizate supra.

Vă mulțumim pentru colaborare și Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Miha Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

---

⁶ https://www.kansascityfed.org/~media/files/publicat/psr/dataset/intl_if_august2018.pdf

⁷ Multilateral Interchange Fees in Serbia and their impact on card payment systems development, pg. 11
https://www.researchgate.net/publication/330105954_Multilateral_Interchange_Fees_in_Serbia_and_their_impact_on_card_payment_systems_development

⁸ https://www.kansascityfed.org/~media/files/publicat/psr/dataset/intl_if_august2018.pdf